

УДК 793.3.079.091(477)"202"

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/93-1-32>**Олег КУЗИК,***orcid.org/0009-0009-3784-821X**кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри режисури та хореографії
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Львів, Україна) Oleg.Kuzyk@lnu.edu.ua***Наталія СИРОТИНСЬКА,***orcid.org/0000-0001-9524-4574**доктор мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Львів, Україна) nataliya.syrotynska@lnu.edu.ua***Людмила БЕЛІНСЬКА,***orcid.org/0000-0002-4716-6011**доктор історичних наук, професор,
професор кафедри соціокультурного менеджменту
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Львів, Україна) lyudmyla.belinska@lnu.edu.ua*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ТАНЦЮВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ФЕСТИВАЛІВ, КОНКУРСІВ І ЗМАГАНЬ У ПЕРІОД 2022–2025 РОКІВ

У статті розглядаються особливості функціонування хореографічних фестивалів, конкурсів, змагань, чемпіонатів, танцювальних батлів тощо, які тривали і продовжують свою діяльність після 24 лютого 2022 року. Кризь призму цих подій аналізуються характерні тенденції, що на сьогоднішній день є поширеними в українському сучасному хореографічному та перформативному мистецтві. Зокрема, виділяються локальні тенденції, які набули розповсюдження після початку повномасштабного вторгнення російської держави в Україну, а також глобальні – які українські танцівники і організатори наслідували від іноземних колег.

Більшість локальних тенденцій сучасного хореографічного та перформативного мистецтва в Україні, здебільшого, пов'язані з впливом військових дій на суспільство, зокрема через «шокове» становище останнього, яке тривало у період декількох місяців одразу після 24 лютого 2022 року. Це особливо помітно як по характеру діяльності окремих організаторів різноманітних хореографічних змагань, так і по діяльності танцювальних колективів, команд, груп, компаній тощо. Також можна прослідкувати зміни у поширеності та популяризації деяких тем у якості сюжетних чи наративних основ для танцювальних творів, а саме: таких, що тісно пов'язані з факторами війни та з її наслідками. Водночас, ці локальні тенденції в Україні сплітаються з глобальними тенденціями, утворюючи своєрідні унікальні характеристики, які трансформують ідейне бачення хореографів-постановників на танцювальні номери.

Основу джерельної бази склали соціальні мережі інформативного змісту, дотичні до українських хореографічних та перформативних подій і танцювальних студій. Разом з тим, аналіз цих джерел відбувався з урахуванням вже наявних результатів досліджень вітчизняних танцівників і мистецтвознавців. Таким чином, авторам дослідження вдалося доповнити загальну «картину» становища сучасного хореографічного та перформативного мистецтва в Україні, а також актуалізувати поточні питання його розвитку та змін.

Ключові слова: мистецтво, танець, хореографія, сучасний танець, вуличний танець, перформативне мистецтво.

Oleh KUZYK,

orcid.org/0009-0009-3784-821X

*Doctor of Art History, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Directing and Choreography
Lviv Ivan Franko National University
(Lviv, Ukraine) Oleg.Kuzyk@lnu.edu.ua*

Nataliya SIROTYNSKA,

orcid.org/0000-0001-9524-4574

*Doctor of Art History, Associate Professor;
Professor at the Department of Musicology and Choral Art
Lviv Ivan Franko National University
(Lviv, Ukraine) nataliya.syrotynska@lnu.edu.ua*

Lyudmyla BELINSKA,

orcid.org/0000-0002-4716-6011

*Doctor of Historical Sciences, Associate Professor;
Professor at the Department of Socio-Cultural Management
Lviv Ivan Franko National University
(Lviv, Ukraine) lyudmyla.belinska@lnu.edu.ua*

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF CONTEMPORARY DANCE ART IN UKRAINE THROUGH THE PRISM OF CHOREOGRAPHIC FESTIVALS, COMPETITIONS, AND CONTESTS IN THE PERIOD OF 2022–2025

The article examines the features of the functioning of choreographic festivals, contests, competitions, championships, dance battles, etc., which continued and continue their activities after February 24, 2022. Through the prism of these events, characteristic trends that are widespread in Ukrainian contemporary choreographic and performing arts today are analyzed. In particular, local trends that became widespread after the beginning of the full-scale invasion of the Russian state into Ukraine, as well as global ones – which Ukrainian dancers and organizers inherited from foreign colleagues – are highlighted.

Most local trends in contemporary choreographic and performing arts in Ukraine are largely related to the impact of military operations on society, in particular due to the «shock» situation of the latter, which lasted for several months immediately after February 24, 2022. This is especially noticeable both in the nature of the activities of individual organizers of various choreographic competitions, and in the activities of dance collectives, teams, groups, companies, etc. It is also possible to trace changes in the prevalence and popularization of certain themes as plot or narrative bases for dance works, namely those that are closely related to the factors of war and its consequences. At the same time, these local trends in Ukraine intertwine with global trends, forming unique characteristics that transform the ideological vision of choreographers-producers into dance numbers.

The basis of the source base was formed by social networks of informative content, related to Ukrainian choreographic and performative events and dance studios. At the same time, the analysis of these sources was carried out taking into account the already existing results of research by domestic dancers and art historians. Thus, the authors of the study managed to supplement the general «picture» of the state of modern choreographic and performative art in Ukraine, as well as to update current issues of its development and changes.

Key words: *art, dance, choreography, contemporary dance, street dance, performative art.*

Постановка проблеми. Розвиток хореографічного та перформативного мистецтва тісно пов'язаний із соціумом загалом, та процесам, які в ньому відбуваються зокрема. Ця закономірність прослідковується в історії танцю, її стає можливим побачити і у «реальному часі», спостерігаючи за сучасними танцівниками та інтенсивністю подій, в яких вони приймають участь. Так вже сталося, що у період новітньої історії людства, хореографія зазнала стрімкого розвитку разом із появою її нових стилів, течій та проявів. Водночас, кількість

аматорських і професійних танцювальних ансамблів, груп, команд тощо значною мірою зростала й збільшувалась. В якості неодмінного наслідку цього процесу, все більшої популярності почала набувати змагальна складова у танцювальному мистецтві, з вираженням її природи через різноманітні фестивалі та конкурси, що охоплювали майже весь спектр стилів сучасної хореографії. До цієї категорії можна віднести і так звані танцювальні батли, які, зазвичай, охоплюють вуличний танець та деякі інші стилі сучасного танцю. Або,

наприклад, популярність культури кавер-денсу, що набула широкого поширення завдяки стильовому впливу к-попу, який, в свою чергу, так само включає власні танцювальні змагання. Також варто згадати про танцювальні чемпіонати та турніри з сучасного танцю, які своїми форматами здебільшого наслідують бальний танець і максимально близько наближають його до спорту, що теж має свій характерний вплив на розвиток особливого вектору хореографічного мистецтва. Звичайно, це не єдині прояви змагальної складової в хореографії та перформансі, проте, саме завдяки цим подіям танцівники шукають все новіші й новіші способи виразити себе через творчий потенціал танцю так, щоб помітно виділитися на фоні інших виконавців.

Описані процеси достатньо прозоро прослідковуються у світі. Саме тому і в той самий спосіб вони набули поширення в Україні, де різноманітні конкурси стали ледве не найпоширенішим способом проявити себе для танцівників усіх рівнів. Відповідно, вплив «змагальної сцени» на розвиток сучасного танцю в Україні є настільки значним, що його важко переоцінити. Адже більшість колективів готуючи своїх вихованців, спираються на ідею створення хореографічних творів, які будуть найбільш успішними саме у заходах на конкурсній основі. З такого положення речей стає зрозумілим, що змагання танцівників між собою є вагомим мотиваційним чинником.

Водночас, події останніх років в Україні, а саме повномасштабне вторгнення з боку країни-агресора (російської держави), привнесли свої значні корективи як у діяльність танцювальних ансамблів, колективів і команд, так і в діяльність хореографічних змагальних подій. А це, в свою чергу, вплинуло на розвиток самого сучасного танцювального мистецтва України, змушуючи його адаптуватися, змінюватися, приймати та реалізовувати нові ідеї і мотиви, а іноді, навіть, змінюючи його філософсько-мистецьку і творчу парадигму.

Аналіз досліджень. Тематика сучасного танцю у різних його проявах в останні роки стала популярною в Україні серед дослідників хореографічного та перформативного мистецтва. Серед найбільш близьких до проблематики цієї статті, можна виділити наступні роботи:

У розвідці В. Рубана (Рубан, 2023), увага приділена проектам, які спрямовані на закордонну аудиторію, що виступає фактором дипломатичного впливу та актуалізує атрибутивну тематику України у західному інформаційному просторі. Водночас, поверхнево аналізуються фестивалі, які стали площадками для презентації результатів творчості українських танцівників.

Дослідження І. Герц (Герц, 2023) сфокусоване на глобальних процесах інтеграції новітніх технологій у мистецтво, що, зокрема, впливає на розвиток сучасного танцю, проте, авторка розглядає відомості про локальні прояви цих процесів в українському хореографічному просторі. Робота В. Волчукової та Н. Науменко (Волчукова @ Науменко, 2023) містить аналіз втілення тематики війни у сучасних хореографічних постановках, а саме: розрізняючи вплив Другої світової війни та теперішнього повномасштабного вторгнення в Україну. О. Квецко (Квецко, 2022) висвітлює зміну векторів у діяльності певної частки хореографів України, із зазначенням про їх вимушену релокацію у більш безпечні регіони країни. Водночас, авторка наводить і підсилює думку про важливість й актуальність розробки різнопланових проєктів, які б допомагали танцівникам адаптуватися до нових реалій та повертатися до основної творчості. Ю. Скиби (Скиба, 2023) пропонує розгляд змін у хореографічному мистецтві в період війни крізь призму професійних танцювальних груп, зокрема, аналізуючи суттєві зміни у їх діяльності. О. Плахотнюк надає змістовну характеристику сучасному хореографічному мистецтву (Плахотнюк, 2007), його особливостям розвитку в Україні (Плахотнюк, 2016), звертаючись до важливих питань філософського сприйняття танцювального мистецтва в цілому, а також світогляду митців танцювальної культури в її конкретиці (Плахотнюк, 2021).

Мета статті – виявити і проаналізувати характерні тенденції, а також наявність або відсутність та динаміку змін в них, що стосується сучасного хореографічного та перформативного мистецтва, використовуючи приклади хореографічних конкурсів, фестивалів, танцювальних батлів і змагань.

Виклад основного матеріалу. Почати вартує із зазначення того факту, що сучасне хореографічне та перформативне мистецтво України ще до повномасштабної війни піддавалося впливу глобальних тенденцій, які панують на більшості танцювальних «сцен» (мається на увазі спеціальні проєкти та площадки, де танцівники можуть представити свою творчість у контексті змагання з іншими танцівниками) світу. Відповідно, деякі з цих тенденцій і по теперішній час залишаються майже незмінними, а деякі набувають іншого значення, популярності та поширеності, особливо у порівнянні із ситуацією за кордоном.

Перше що можна помітити, це те, що війна «паралізувала» діяльність більшості хореографічних фестивалів і конкурсів, як, власне, і діяльність танцювальних колективів та ансамблів. Таку

даність можна помітити, аналізуючи інформацію із соціальних мереж, якими послуговуються організатори та хореографи, зокрема, із платформи Instagram, яка часто виступає рекламною площиною. У більшості каналів й блогів відсутні згадки про організацію будь-яких танцювальних подій у період від декількох місяців до року починаючи з 24 лютого 2022 року. Наприклад, на офіційній сторінці Всеукраїнського хореографічного фестивалю-конкурсу «ДКДансФест» (DKDanceFest), організатори якого також проводять такі події як «UNDER DANCE», «ZigZag», «Тенденція», «100ПА», можна побачити, що перший інформаційний пост після початку повномасштабного вторгнення датується 23 квітня 2023 року. Саме цим постом вони анонсують проведення хореографічного конкурсу після тривалої паузи.

Іншим прикладом можна назвати мистецьку подію «The Challenge», організатори якої позиціонують її як Всеукраїнський чемпіонат, що охоплює танець і вокал. Водночас, чемпіонат фокусується на сучасних танцювальних напрямках, як-от контемпорарі, модерн і джаз-модерн, а також вуличні стилі танцю, high heels та k-pop. І хоч «The Challenge» в першу чергу спрямований на командні виступи та повноцінні хореографічні номери, в рамках цього чемпіонату також є й формат танцювальних батлів. На офіційній сторінці в Instagram можна побачити, що перший анонс чемпіонату після 24 лютого 2022 відбувся через 7 місяців, а саме 10 листопада 2022 року. Тоді ж як сам чемпіонат був проведений 26 жовтня 2022 року (Чемпіонат ...). Що важливо зазначити, чемпіонат «The Challenge» можна вважати однією з найбільш популярних та впливових подій у хореографічному просторі України. Такий висновок можна зробити із його рівня популярності у соціальних мережах, підбору авторитетних, відомих та пізнаваних суддів, а також наявності великої кількості учасників, серед яких часто присутні одні з найсильніших танцювальних команд і колективів України. Тож, навіть подію такого рівня, «шокова» тенденція призупинення творчої хореографічної діяльності не минула стороною.

При цьому варто згадати про таку змагальну подію як «Global Talent Ukraine», яка позиціонується як «система талант-змагань у сфері сценічного мистецтва: танцю, циркового мистецтва та вокалу. Протягом сезону проєкт відбувається у найбільших містах України. Завершенням цього марафону талантів стане дводенний або триденний Global Talent Superfinal, де зустрінуться найяскравіші учасники з усієї країни» (Global ...). Як і у випадку зі згаданим попередньо чемпіонатом,

«Global Talent Ukraine» є відомою та популярною подією серед українських танцівників, що робить її знаковою. Таким чином, статусність цього проєкту дозволяє йому впливати на локальні тенденції в українському сучасному хореографічному мистецтві. Що цікаво, на офіційній сторінці в Instagram найперший пост-анонс датується 19 липня 2022 роком (Global ...). У порівнянні з іншими згаданими змаганнями, в цьому випадку (на цьому прикладі) перерва у діяльності від початку повномасштабного вторгнення є найменшою. Проте, найперша організована подія «Global Talent Ukraine» після початку війни мала суто благодійний характер, з метою збору коштів для допомоги українським військовим.

В описаному вище прослідковується інша характерна тенденція, коли сучасний танець та перформанс прямо або опосередковано долучається до прямої благодійності, коли сучасні танцівники і організатори різних танцювальних подій спрямовують зібрані кошти на потреби Збройних сил України. Таким чином, загально-українська культура волонтерства знаходить своє вираження і в танці, зокрема й у сучасному.

Тоді як раніше згадані події мають суто локальний (український) характер, чемпіонат «World Of Dance Ukraine» є частиною світового бренду «World Of Dance», і, відповідно, цей чемпіонат не був започаткований в Україні. Що одразу можна визначити, це те, що український сектор чемпіонату «World Of Dance» просуває ті ж цінності і тенденції, що й інші локальні події цього бренду, тобто – загальноприйнятні світові – зокрема й через правила участі та специфіку організації чемпіонату (World ...). Серед таких підходів можна виділити: постійну конкуренцію між кращими танцювальними командами, яка постійно вимагає від постановників удосконалювати свої хореографічні та перформативні постановки, ускладнювати використання сценічних прийомів, урізноманітнювати музичний матеріал та візуальні образи тощо. Узагальнюючи, це можна позначити постійним пошуком хореографами нових та унікальних рішень для їхніх танцювальних номерів, які б дозволили їм виділитись із сотень інших творів. При такому поєднанні є закономірним, що це все призводить до ускладнення та (інколи) перенасичення хореографічних постановок різними прийомами, а також опосередкованою мірою це все стимулює процеси наслідування одними хореографами інших. Доволі ілюстративним прикладом є помітна тенденція до використання декількох музичних композицій в одному хореографічному номері, яка була запущена у свій час популярними

закордонними танцювальними командами, що ввели цей прийом для покращення видовищності й емоційного забарвлення власних постановок.

Аналізуючи відеозаписи виступів з різних фестивалів, конкурсів та чемпіонатів, зокрема й на офіційному каналі «World Of Dance» (Official ...), можна помітити, що тенденція до використання декількох музичних композицій в танцювальних номерах інколи доходить до яскраво вираженого надмірного стану. Особливо це стосується постановок, створених на основі вуличних стилів танцю або ж «відкритої хореографії», в якій синкретично сплітаються елементи різних стилів сучасного танцю. В таких постановках хореографи відходять від спроб використання сюжетних основ на користь періодичної зміни музики. Ця ж тенденція продовжує бути популярною і в Україні, де танцівники часто рівняються на закордонних або більш успішних вітчизняних колег.

Варто також згадати про постійне ускладнення танцювальної лексики, що особливо добре стає очевидним при аналізі танцювальних виступів різних танцювальних команд і колективів професійного та напів-професійного рівня. Подібне явище стосується як закордонних танцівників, так і українських виконавців. Це так само (тою чи іншою мірою) є прямим наслідком розвитку змагальної складової сучасного хореографічного та перформативного мистецтва. Проте, в українському мистецькому просторі ця тенденція має деякі (притаманні лише означеному середовищу) свої особливості, зокрема, через те, що з початком повномасштабної війни доволі багато колективів, як професійного так і аматорського рівнів, стикнулися з відтоком танцівників, що у пошуках безпеки виїздили закордон. Відповідно, середня кількість учасників у конкурсах і змаганнях частково впала, проте, не настільки, аби ці формати хореографічних та перформативних подій перестали бути актуальними.

Що цікаво, виїзд частини танцівників з України фактично запустив інший процес, в якому сучасне хореографічне та перформативне мистецтво виступає способом донесення важливої інформації про становище українського народу у війні із російськими загарбниками. Про це зазначає дослідниця Ю. Скиба, у своїй роботі «Колабораційні тенденції українських митців сучасного танцю в танцювальному суспільстві у воєнний період 2022–2023 року»: «Українські танцівники, усвідомлюючи вагомість діалогу з європейською спільнотою, висловлюють особисту думку про війну, відкривають правду колегам-митцям та глядачам, як повсякденно вербально, так і через мис-

тецькі твори: фотографії, відео, картини, танець – транслюючи правдиві воєнні події на противагу інформаційним фейкам» (Скиба, 2023: 44–45). Там же авторка зазначає факт того, що українські хореографи інтегруються у сучасне хореографічне мистецтво західного світу, найчастіше до арт-простору європейських країн. Іншими словами, стають частинами різноманітних танцювальних проєктів, приєднуються до танцювальних колективів, команд, компаній, приймають участь у виступах та перформансах тощо. Водночас, такі танцівники нерідко просувають актуальні та болісні теми, пов'язані як з війною в Україні, так із країною загалом (наприклад, з розряду «трагічних», «політизованих» та «неоднозначних»). Ю. Скиба також підтверджує цей факт, згадуючи про хореографічні та перформативні роботи, які були створені українськими та іноземними митцями вже після 24 лютого 2022 року.

В українському хореографічному та перформативному просторі є й власні тенденції, які набувають поширення, особливо з початку повномасштабного вторгнення. Мова йде про використання тематики війни та (рідше) смерті або втрати у танцювальних номерах. Тоді як, для порівняння, у період до 24 лютого 2022 року номери, в основі яких були ці теми, хоч і зустрічалися на конкурсах, однак відчутно рідше. Відповідно, можна усвідомити чіткий прояв філософського світогляду постановника та виконавця, що формує сучасний танець не якимось відстороненим чи просто новітнім явищем, а доволі акцентованим вираженням свого внутрішнього «Я». В якості противаги цьому факту, в той же самий час, глядач сприймає це мистецтво джаз-танцю через особисте світосприйняття, вже сформоване власною філософією життя, власними судженнями. Інколи таке розуміння ґрунтується на зовсім протилежних базисах. В ту саму хвилину, коли танець відтворюється виконавцями – він постає поза межами часу і не лишень у просторі свого виконання, а й в усвідомленні відсутності часових обсягів – таке мистецтво набуває філософських властивостей, де кожна доба буде віднаходити подальші тенденції його усвідомлення та переосмислення (Плахотнюк, 2021: 45).

На сьогоднішній день у більшості танцювальних конкурсах можна побачити один (або декілька) номерів з цими філософськими й світоглядними ідеями у центрі смислового навантаження. Часто такі номери створені на основі лексики сучасних стилів танцю, зокрема, й вуличних стилів. І тут немає чому дивуватися, адже мистецтво (по природі своїй) має схильність до відображення гостросоціальних тем,

які турбують суспільство. Особливо, коли ці теми стосуються подій, що невідворотно впливають на усю країну і все її населення. Тому тенденцію використання тематики війни у хореографічних роботах можна цілком зрозуміти і визначити як закономірну реакцію українських танцівників на спільне горе. Ця ж тенденція має прямі зв'язки з поширенням культури волонтерства серед хореографів, про яку зазначалося раніше.

Ще можна згадати про тенденцію використання хореографічного та перформативного мистецтва як інструмента психологічної та фізичної реабілітації людей. О. Плахотнюк зазначає, що «хіп-хоп танець (від англ. *hip-hop*), в середині 60-х років ХХ століття в США здобули популярність дискотеки, де королевою була музика диско. Самі ж дискотеки були орієнтовані на середній клас, музика ідеально підходила для відпочинку по закінченню трудового тижня. Танцювальні ритми, прості мелодії, доступні тексти, забезпечували дискотекам комерційний успіх» (Плахотнюк, 2007: 34–35). І саме в Україні митці-практики сучасного танцю почали використовувати та експериментувати зі способами поліпшення психологічного стану людей, які зазнають значного стресу від війни і шукають способів йому протистояти. Приклади такого відношення також наводить В. Рубан, згадуючи про проекти танцівників М. Кравченко та А. Кравченко (танцювальні класи зі статичного руху для внутрішньо переміщених осіб) або Х. Шишкарьової («Тактична хореографія»), Л. Бабій (реабілітація військових через рухові практики). Дослідник резюмував, що «Базові принципи сучасного танцю, роботи з тілом та організації руху, такі як зв'язок дихання і руху, робота з вагою тіла (активна та пасивна), центром ваги (центрування), силою тяжіння, робота з часом і простором, з фокусом уваги, темами «заземлення», ресурсності, динамічного балансу та контр-балансу тощо доводять свою ефективність і широко використовуються українськими хореографами для формування програм відновлення та освітніх заходів, ретритів, подій фізичної та психоемоційної реабілітації, програм терапії творчістю та психо-едакації тощо в роботі, і з військовими, і з цивільними» (Рубан, 2023: 78). Таким чином, сучасний танець та перформанс у різних його проявах став способом підтримки та відновлення людей. І хоч таке його використання не є інновацією українських митців, проте саме в Україні ці практики просунулись на декілька кроків уперед.

Наостанок, варто розглянути події, пов'язані з вуличним танцем. Мистецтвознавець О. Плахотнюк зазначає: «Стріт-джаз танець – це різновид

нових форм джаз-танцю, до яких належить велика кількість елементів із різних стилів вуличних танців» (Плахотнюк, 2016: 35). Тут можна одразу обумовити, що танцювальні батли, які є невід'ємною частиною культури вуличного танцю, продовжили своє функціонування подібно до конкурсів, фестивалів та інших подій. Тобто, війна хоч тимчасово і призупинила проведення таких батлів, проте з часом їх організація не тільки відновилась, а й набула благодійного характеру. Такого висновку можна дійти, аналізуючи соціальні мережі популярних танцювальних батлів: наприклад, одна з найбільших подій такого формату – «Explosion Battle» (Explosion Battle Dance Events). З офіційної сторінки в Інстаграмі одразу можна побачити, що ця конкретна подія (після початку війни) проводиться з постійними благодійними зборами для потреб українських військових, задаючи тренд для інших подій з вуличного танцю, а також мотивуючи усю спільноту вуличних танцівників бути підтримкою для захисників. І це вкладається у загальну наскрізну ідею тенденцій для українського мистецтва, зокрема, сучасного танцю: по спрямуванню можливостей творчості на користь ЗСУ.

Доволі цікавою є тенденція у «полі» вуличного танцю – поступове впровадження освітньої складової у подіях, батлах і фестивалях. Раніше це проявлялося у вигляді запрошення презентерів на майстер класи, які відбувалися до або після батлів. А після початку повномасштабного вторгнення можна побачити проведення лекцій, відкритих дискусій, творчих лабораторій тощо, які привносять повноцінний освітній аспект до подій «змагальної сцени» вуличного танцю. В якості прикладу: «Houselogy: The Faces of Culture» – це проєкт, який організатори визначають як «подія, що присвячена дослідженню та розвитку house dance культури» (Houselogy ...). Захід є прикладом відходу від звичного формату танцювальних батлів на користь освітньої складової, зокрема, метою є глибше ознайомлення з культурою хаус-танцю. Інший приклад – це «NAT'S EDUCATION» (Nat's ...) яка стартувала ще до війни (в якості освітньої онлайн програми), а вже після 2022 року організатори поступово почали впроваджувати й офлайн лекції та дискусії, трансформуючи таким чином цю подію у повноцінну навчальну платформу. Подібний приклад демонструє «Udance Academy» (Udance), що є також повноцінною освітньою платформою і частиною бренду «Udance», в рамках яких (на теперішній час) лише продовжують розвивати як змагальну так і освітню складову у полі сучасного хореографічного мистецтва України, зокрема, й охоплюючи вуличні стилі танцю.

Висновки. Спостерігаючи за розвитком сучасного танцю та перфмансу в Україні, можна помітити, що після початку повномасштабних військових дій з боку російської держави, багато подій були поставлені «на паузу» і знаходились, фактично, у «шоковому» стані нерозуміння того, яким чином продовжувати діяльність. Більшість з цих подій (в подальшому) повернулися до функціонування, враховуючи нові реалії та впроваджуючи благодійні збори на підтримку українських захисників, переймаючи культуру волонтерства, яка набула ще більшого розвитку і значення в українському суспільстві через війну. До тенденцій сучасного хореографічного та перформативного мистецтва в Україні, можна віднести поширення тематики

війни у сучасних хореографічних та перформативних номерах, або ж популяризація більш глибоких філософських тем (розлука, тривога, страх та ін.).

Водночас, набуває сенсу впровадження та популяризація неформальної освіти. Тобто, відтепер конкурс, фестиваль або танцювальний батл може включати в себе майстер класи, лекції, панельні дискусії або повноцінні навчальні курси з різноманітних тематик, пов'язаних як із сучасним так і з вуличним танцем. І тут можна зробити припущення, що ця тенденція набуває поширення здебільшого через збільшення попиту на знання від українських танцівників, які все більше зацікавлюються у поглибленні розуміння фундаментальних аспектів сучасного танцю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волчукова В., Науменко Н. Особливості відображення теми війни балетмейстерами в хореографічних творах сучасності та в українському кінематографі. *Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2023. Pp. 21–27. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-25-27.09.23.pdf#page=212> (дата звернення: 25.10.2025).*
2. Герц І. Сучасний танець і новітні технології: грані взаємодії. *Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр.* 2023. Вип. 43. С. 58–63.
3. Квецько О. Хореографічне мистецтво України в умовах глобалізації: виклики війни. *Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 3 червня 2022).* Київ, 2022. С. 16–19.
4. Плахотнюк О. Філософське сприйняття танцю на підвалинах сучасного мистецтва. *Scientif and pedagogical «European educational values and ways to improve culture and arts ednkation»: Internship proceedings. September, 6 October 17, 2021. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. Pp. 43–46.*
5. Плахотнюк О. Стили і напрямки сучасного хореографічного мистецтва. *Вісник Міжнародного Слов'янського університету: зб. наук. праць.* Харків : Міжнародний слов'янський університет, 2007. Вип. 1. Т. 10. С. 32–26.
6. Плахотнюк О. Джаз-танець як феномен художньої культури: дис. ... канд. мист. : 26.00.01 «Теорія й історія культури». Львів, 2016. 295 с.
7. Рубан В. Застосування практик сучасного танцю у психоемоційному відновленні українців. *Fine Art and Culture Studies.* 2023. Вип. 6. С. 71–81.
8. Рубан В. Проекти діячів сучасного танцю як інструмент культурної дипломатії України в умовах воєнного стану. *Питання культурології.* 2023. Вип. 42. С. 270–285.
9. Скиба Ю. Колабораційні тенденції українських митців сучасного танцю в танцювальному суспільстві у воєнний період 2022–2023 року. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 66. Том 3. С. 42–48.*
10. Скиба Ю. Діяльність українських незалежних компаній сучасного танцю у 2022–2023 роках. *Танцювальні студії.* 2023. Вип. 6 (2). С. 164–172.
11. Чемпіонат «The challenge» Україна. *Instagram.* URL: https://www.instagram.com/challenge_championship (дата звернення: 02.11.2025).
12. DKDanceFest. *Instagram.* URL: <https://www.instagram.com/dkdancefest/> (дата звернення: 05.11.2025).
13. Explosion Battle Dance Events ua. *Instagram.* URL: https://www.instagram.com/explosion_battle/ (дата звернення: 05.11.2025).
14. Global Talent Ukraine. *Instagram.* URL: <https://www.instagram.com/p/CgI8FyiN2S7/> (дата звернення: 05.11.2025).
15. Global Talent. URL: <https://globaltalent.ua/info> (дата звернення: 02.11.2025).
16. Houselogy: The Faces of Culture. *Instagram.* URL: <https://www.instagram.com/houselogy/> (дата звернення: 05.11.2025).
17. Nat's education | Освітні онлайн програми *Instagram.* URL: <https://www.instagram.com/nats.education/> (дата звернення: 05.11.2025).
18. Official World of Dance. *YouTube.* URL: <https://www.youtube.com/@worldofdance/videos> (дата звернення: 05.11.2025).
19. Udance. *Instagram.* URL: <https://www.instagram.com/udance/> (дата звернення: 05.11.2025).
20. World of Dance Ukraine. URL: <https://worldofdanceukraine.com/regulations> (дата звернення: 05.11.2025).

REFERENCES

1. Volchukova, V., Naumenko, N. (2023). *Osoblyvosti vidobrazhennya temy viyny baletmeysteramy v khoreografichnykh tvorakh suchasnosti ta v ukrayins'komu kinematohrafii* [Specific Features of Depicting the Theme of War by Choreographers in Contemporary Choreographic Works and Ukrainian Cinema]. *Proceedings of the 10th International scientific and practical conference*. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 21–27. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-25-27.09.23.pdf#page=212> (date of application: 25.10.2025) [in Ukrainian].
2. Herts, I. (2023). *Suchasnyy tanets i novitni tekhnolohiyi: hrani vzayemodiyi* [Contemporary Dance and New Technologies: Dimensions of Interaction]. *Mystetstvoznavchi zapysky : zb. nauk. pr.* 43. 58–63. [in Ukrainian].
3. Kvetsko, O. (2022). *Khoreografichne mystetstvo Ukrayiny v umovakh hlobalizatsiyi: vykyky viyny* [Ukrainian Choreographic Art in the Era of Globalization: The Challenges of War]. *Osoblyvosti roboty khoreografa v suchasnomu sotsiokulturnomu prostori : mater. VII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 3 chervnya 2022)*. 16–19. [in Ukrainian].
4. Plakhotnyuk, O. (2021). *Filosofske spryynyattya tantsyu na pidvalynakh suchasnoho mystetstva* [Philosophical perception of dance on the foundations of contemporary art]. *Scientif and pedagogical «European educational values and ways to improve culture and arts ednkation»: Internship proceedings. September, 6 October 17, 2021*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”. 43–46. [in Ukrainian].
5. Plakhotnyuk, O. (2007). *Styli i napryamky suchasnoho khoreografichnoho mystetstva* [Styles and directions of modern choreographic art]. *Visnyk Mizhnarodnoho Slovyanskoho universytetu: zb. nauk. prats.. Kharkiv : Mizhnarodnyy slovyanskyi universitet*. 1 (10). 32–36. [in Ukrainian].
6. Plakhotniuk, O. (2016). *Dzhaz-tanets yak fenomen khudozhnoi kultury* [Jazz dance as a phenomenon of artistic culture]: dys. ... kand. myst : 26.00.01 «Teoriia y istoriia kultury». Lviv. 295. [in Ukrainian].
7. Ruban, V. (2023). *Zastosuvannya praktyk suchasnoho tantsyu u psykhoemotsiynomu vidnovlenni ukrayintsiv* [Applying Contemporary Dance Practices for the Psycho-Emotional Rehabilitation of Ukrainians]. *Fine Art and Culture Studies*. 6. Pp. 71–81. [in Ukrainian].
8. Ruban, V. (2023). *Proyekty diyachiv suchasnoho tantsyu yak instrument kulturnoyi dyplomatiyi Ukrayiny v umovakh voyenno* [Projects of Contemporary Dance Artists as an Instrument of Ukrain Cultural Diplomacy under Martial Law]. *Pytannya kulturolohiyi*. 42. 270–285. [in Ukrainian].
9. Skyba, Yu. (2023). *Kolaboratsiyni tendentsiyi ukrayinskykh myttsiv suchasnoho tantsyu v tantsyuvальному suspilstvi u voyennyi period 2022–2023 roku* [Collaboration Trends among Ukrainian Contemporary Dance Artists within the Dance Community during the 2022–2023 War Period]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka / [red.-uporiad. M. Pantiuk, A. Dushniy, V. Ilnytskyi, I. Zymomria]. Drohobych : Vydavnychi dim «Helvetyka»*. 66 (3). 42–48. [in Ukrainian].
10. Skyba, Yu. (2023). *Diyalnist ukrayinskykh nezaleznykh kompaniy suchasnoho tantsyu u 2022–2023 rokakh* [Activities of Ukrainian independent contemporary dance companies in 2022–2023]. *Tantsyuvальni studii*. 6 (2). 164–172. [in Ukrainian].
11. *Chempionat «The challenge» Ukraina* [Championship «The challenge» Ukraine]. *Instagram*. URL: https://www.instagram.com/challenge_championship (date of application: 02.11.2025) [in Ukrainian].
12. DKDanceFest. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/dkdancefest/> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
13. Explosion Battle Dance Events ua. *Instagram*. URL: https://www.instagram.com/explosion_battle/ (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
14. Global Talent Ukraine. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/p/CgL8FyiN2S7/> (date of application: 05.11.2025). [in Ukrainian].
15. Global Talent. URL: <https://globaltalent.ua/info> (date of application: 02.11.2025).
16. Houseology: The Faces of Culture. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/houseology/> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
17. Nat's education | *Osvitni onlain prohramy* [Online educational programs]. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/nats.education/> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
18. Official World of Dance. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/@worldofdance/videos> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
19. Udance. *Instagram*. URL: <https://www.instagram.com/udance/> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].
20. World Of Dance Ukraine. URL: <https://worldofdanceukraine.com/regulations> (date of application: 05.11.2025) [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025